

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 31 december 2009

MEDITATIE

De tranen afgewist

De hoofdstukken 21 en 22 van het laatste bijbelboek bevatten aangrijpende zaken. Het laatste gericht heeft plaatsgevonden. In hoofdstuk 20 lezen we: "En ik zag een groten witten troon, en Degene Die daarop zat, van wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvlood, en geen plaats is voor die gevonden.

En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend; en een ander boek werd geopend, dat des levens is; en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken".

Als dit ontzagwekkende gericht voorbij is ziet Johannes een nieuwen hemel en een nieuwe aarde. De laatste twee hoofdstukken van de Bijbel herinneren ons op verschillende plaatsen aan de eerste twee hoofdstukken van de Bijbel. Begint Openbaring 21 niet de woorden: "En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde", Genesis 1 begint met de woorden: "In den beginne schiep God den hemel en de aarde". In Openbaring 21 en 22 wordt gespro-

En God zal alle tranen van hunne ogen afwissen.

Openbaring 21:4a

ken van het nieuwe, het hemelse Paradijs, in de eerste 3 hoofdstukken van Genesis is sprake van een geschapen en een verloren Paradijs. In Genesis 2 lezen we van een boom des levens en in Openbaring 22 ook van een Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijn vrucht. Meerdere vergelijkingen tussen de eerste en de laatste hoofdstukken van de Bijbel zouden vermeld kunnen worden. Johannes, de schrijver van het laatste bijbelboek, bedoelt aan te geven hoe God aan het eind der eeuwen de schepping zal gaan vernieuwen. De schepping die eens zo goed en volmaakt uit Zijn hand was voortgekomen en door de zondeval tot in de wortel was verwoest en verdorven, zal door herscheppende arbeid des Geestes worden vernieuwd

en hersteld.

Als middelpunt van de nieuwe schepping ziet Johannes de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, van God uit de hemel nederdalen, toebereid als een bruid, die voor haar man versierd is. Naar het oude Jeruzalem gingen de stammen Israëls op, drie maal per jaar, ter gelegenheid van de grote feesten. Hoe zalig zal het eenmaal zijn als al de vrijgekochten des Heeren tot het eeuwige feest genood zullen worden om in het nieuwe Jeruzalem, in een allerzalgigste gemeenschap der heiligen, eeuwig te verblijven. Allen zullen daar de heiligheid van dat Jeruzalem deelachtig zijn. Al de bewoners zullen dan de Heere mogen dienen in volmaakte liefde.

De bruid des Lams zal dan als een bruid voor haar hemelse Bruidegom versierd zijn. De Bruidegom zal de volle vrucht van Zijn Middelaarswerk mogen aanschouwen. Het ware huwelijkseven tussen Bruidegom en bruid zal dan zijn begonnen. Johannes hoort verder dat God Zelf dan bij Zijn volk zal zijn en God Zelf zal bij hen en hun God zijn (vers 3). De hemel zou voor Gods kinderen geen hemel zijn als de God van de hemel er niet zou zijn. Op aarde zijn er soms dierbare ogenblikken van Godsontmoeting en Gods-gemeenschap. Wat is er echter weinig nodig om deze tere gemeenschap weer te verbreken. Johannes hoort echter uit de hemel dat de verstoringen van Gods gemeenschap eenmaal er niet meer zullen zijn. Daar zal God Zelf voor instaan. Daar zullen zij, Gods knechten en hun zaad; zij, die Zijn Naam beminnen, erfelijk wonen.

Alle tranen zullen dan door God van de ogen zijn afgewist. Dit kan ook niet anders. Als God volkomen inwoont bij Zijn volk en Zijn volk bij God zal wonen, zijn er geen tranen meer, is de dood er niet meer, noch gekrijt, noch moeite. In de waarachtige bekering verwekt God juist de tranen. Tranen van droefheid naar God, tranen van gemis. Het ganse leven op aarde is een leven waarin de tranen en de blijdschap elkaar zullen blijven afwisselen. In de laatste alles vervullende Gods-

Inhoud

- 1 Meditatie: De tranen afgewist
- 2 Bijbelstudie: Jezus' bedekkende onschuld en heiligheid (25)
- 3 Kerkelijk jaaroverzicht 2009
- 7 Over de grens 2009-2010
- 8 Gezette hoogtijden: Rosj Hasjanah - Nieuwjaarsdag
- 9 Commentaar: Prettige kerstdagen of een gezegend kerstfeest?
- 10 Werken voor de kerk: Zending: een zaak van het hart
- 12 Kerknieuws
- 12 Berichten
- 12 Kerkdiensten

88e jaargang

Nr. 14

ontmoeting zullen de laatste tranen zijn geschreid. Zalig en zoet zijn de tranen die vanwege de droefheid naar God worden geschreid. De zaligheid en de zoetheit op de nieuwe aarde in het nieuwe Jeruzalem zal deze zoetheit zeer verre te boven gaan. Het is niet onzeker of God de tranen zal afwissen. Gods woord zegt het: God zál alle tranen van hun ogen afwissen! Niet één traan zal er worden overgeslagen. Elke traan wordt weggewist om welke reden dan ook geschreid. Tranen van zonde, van te weinig heiligmaking, van heimwee naar God. Tranen van verachtering in de genade, tranen over het gegeven dat Gods kind op aarde nooit van de zonde los kan komen, daar ze zelf zonde zijn. God kent ze alle. In de grondtaal staat eigenlijk dat de tranen worden uitgewist. Zoals een liefhebbende moeder de tranen uit de hoekjes van de oogjes van haar kind uitwist. De sporen van het verdriet moeten zelfs worden weggenomen. Zo zal God het ook doen. Geen gedachtenis meer aan vroeger zal er in het nieuwe Jeruzalem zijn. Het jaar 2009 is voorbijgevlogen. Hoeveel tranen zijn er niet in het verborgene weggepinkt. Hoeveel graven zijn er niet gedolven en dierbaren ten grave gedragen. Ook in het komende jaar 2010 zullen de tranen blijven vloeien. De vraag voor ons allen is echter of op goede gronden het de dichter mag worden nagezongen: "Gij weet, o God, hoe 'k zwerven moet op aard', mijn tranen hebt G'in Uwe fles vergaard".

Vreselijk zal het zijn voor een gelukzoeker die zijn geluk alleen maar op deze aarde heeft gezocht. Die alleen maar bezig is geweest met wat goud en zilver en vreemdeling is gebleven van de zoete tranen vanwege het Godsgemis.

De staat van een arme topper op aarde

die van deze tranen geen vreemdeling is, is ontegenzeggelijk véél gelukkiger. Zalig en zoet zal zijn beleving zijn als God alle sporen van verdriet, rouw, moeite en gekrijt uit zijn ogen zal uitwissen.

Wageningen,

ds. F. Mulder

BIJBELSTUDIE

25

Jezus' bedekkende onschuld en heiligheid

Psalm 139:15-16

De Zaligmaker is Zijn broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. De Heilige Geest heiligde de Vrucht, zodat Hetgeen in Maria ontvangen was, buiten de toerekening stond van Adams val, zonder erfzonde, vrij van alle kwaad, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, volmaakt rein, versierd met Gods beeld.

Ontdekkende genade is een onmisbare genadegift. Ontdekkende genade is profijtelijk, het brengt een mens terug naar zijn afkomst. Zal er een reine zijn uit een onreine? Rechtvaardig onthoudt of onttrekt God Zijn beeld aan elk borduursel dat door Hem wordt gewrocht. In zonden ontvangen en in ongerechtigheid geboren, is de mens

geestelijk geheel verdorven. Door eigen schuld onbekwaam tot enig goed en bovendien geneigd tot alle kwaad. Ontdekkende genade zet de ziel als een gevallen adamskind op verloren grond. Smartelijk is zijn belijdenis: 'Alleenlijk zie, dit heb ik gevonden, dat God de mens recht gemaakt heeft...' (Prediker 7:29), maar ik heb Hem van Zijn beeld beroofd en mijzelf moed- en vrijwillig tot een kind des toorns gemaakt.

O, als dán het geloofsoog ontsloten wordt voor de heilige ontvangenis van de Middelaar – Hij zo schoon en ik zo vuil! De blanke Zaligmaker voor de grootste der zondaren. Jezus, Die van het begin van Zijn menswording aan, met Zijn onschuld en volkomen hei-

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop, postbus 33, 2950 AA Alblisserdam tel. 078-6912899, fax 078-6919536 e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan: Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 11,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av, N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

ligheid mijn zonde, waarin ik ontvangen en geboren ben, voor Gods aangezicht bedekt.

Sions Borg! Niet alleen toen Hij in Gethsemane riep: Mijn Vader! Niet alleen toen Hij riep aan het kruis: Mijn God! Maar reeds voordat Hij zeggen kon: Mijn moeder!

Ik loof U, omdat Gij mij op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt hebt. Ik loof U, omdat Gij de Zaligmaker op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijker gemaakt hebt dan mij!

In het hart ontvangen

En alle geest die niet belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God niet (1 Johannes 4:2 en 3). Is Hij ook in uw hart ontvangen door Woord en Geest? Toen u niet meer zalig kon worden, maar de eerste ware geloofskennis van Hem in de ziel werd gewrocht? Die eerste kennis was zo groot! Die eerste heilige ritseling vervulde u met vreugde en wederliefde! Daarom hebben U de maagden lief! Maar zeg eens, was evenwel de Persoon voor u niet bedekt?

Al Gods uitverkorenen zullen maagden zijn om Christus door het geloof te baren en Hem te kennen als het Werk van de Vader. Als Zijn onuitsprekelijke Gave, als een Rijsje uit een afgehouden tronk.

Weet u van het Brood des levens voor U verbroken, van Zijn bloed voor u vergoten? Hij is waarachtig en rechtvaardig mens geworden, opdat Hij voor al de Zijnen zou zijn: de HEERE onze gerechtigheid. En dit is Zijn Eigen Woord: 'Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden, tenzij dat gij het vlees van de Zoon des mensen eet en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelf' (Johannes 6:53).

Waar uw schat is, aldaar zal ook uw hart zijn. Werp niet weg wat u van God ontvangen hebt, maar mocht Hij gestalte in u krijgen, al meer en meer – God op het hoogst verheerlijkt, de zondaar op het diepst vernederd, en Christus ten hoogste in het hart verhoogd.

In geborduurde klederen

Mijn ongeformeerde klomp, als een borduursel gewrocht, in beginsel God beeld hersteld - welgelukzalig die mens, die wordt bekleed met geborduurde werk en in gestikte klederen tot de Koning zal worden geleid, ingaande in des Konings paleis (Ezechiël 16:10, Psalm 45:15, 16). Want eenmaal zijn de vaten ter ere klaar en blijft al het vuil achter. Al wat van Adam is en al wat

verdorven is, zal dan weggenomen zijn door de grote Formeerder. Dan is ook de strijd gestreden, de loutering voorbij en het stervend leven ten einde.

Liefdehanden formeerden het leem, het genadewerk is af.

De bedelaar sterft, Lazarus leeft! Zalig zijn de armen van geest!

Kostelijk zal het kind zijn in de ogen van de Vader, de Bloedbruigom zal Zich verlustigen in Zijn bruid en de Heilige Geest in Zijn tempel. Dan zal eeuwig de drie-enige God de eer worden gegeven, delend in Zijn volzalige gemeenschap. Dan zal de Liefste worden gezien van aangezicht tot aangezicht. Nooit zal dat in beginsel op aarde gezongen lied meer verzwakken of verdwijnen, maar zonder ophouden en ten volle klinken: Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben!

Uw hand heeft mij gemaakt en toebereid;

Ai, maak mij ook verstandig in Uw wetten;

Zo leer ik Uw geboën en heiligheid;

Al wie U vreest, zal op mijn heilstaaf letten,

Verheugd, dat ik, door Uwe hand geleid,

Niet vrucht'loos op Uw woord mijn hoop mocht zetten.

Psalm 119:37

(slot)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

Einde van het jaar

*'t Is aan 't einde van het jaar,
Hebt gij uw kwitantie klaar?
Hebt gij al uw pas ontvangen?
Staat het zegel op de brief?
Hebt gij al de Heere lief?
Blijft gij aan de Heere hangen?*

*'t Is het einde van het jaar,
Is uw werk al vast en waar?
Durft gij deze nacht ook sterven?
Zou de hemel voor u zijn?
Hebt gij 't wezen voor de schijn
Al verloren? Zoudt gij erven*

*Jezus al en eeuwig heil?
Hebt gij alles voor Hem veil?
Heeft Hij Zich aan u geschonken?
Zijt gij 't aan de Heere kwijt,
Is het leven u een strijd,
En Gods werk in u geschonken?*

*Ongelukkig' sterveling!
Zoek het ene, nodig ding,
Een is nodig, Jezus' leven,
't Eeuwig leven, Gods genâ,
Komt u maar alleen te sta,
Als gij eens de snik moet geven.*

ds. L.G.C. Ledeboer

Kerkelijk jaaroverzicht 2009

En de braambos verteerde niet....

't Wordt haast tot as...'; dat zou je toch verwachten van die doornstruik op de vlakte van de woestijn? Hij brandt al, stekelig en vruchteloos, waard om geheel verteerd te worden. Waartoe beslaat hij toch langer de aarde?

Wonderlijk dat dit toch nog niet gebeurd is. De braambos staat nog... Zo is het toch ook met de kerk als openbaring van het lichaam van Christus, waarvan we geloven dat

onze gemeenten daar een heel klein stukje van zijn. Dat we nog staan, nog bestaan: persoonlijk en kerkelijk. Verwondert u dit niet? Mij wel. Dat de Heere ons nog verdraagt en te midden van de geweldige stormen van de tijdgeest laat staan. Terwijl we van buitenaf worden bedreigd en nog sterker van binnenuit worden uitgehouden. Waarom toch nog niet verteerd? Omdat Zijn naam is HEERE (Ex 3). De God van het verleden, is Dezelfde als Die van het heden en zal Dezelfde

zijn in de toekomst. Zijn deugden zal Hij verheerlijken in de Zoon van Zijn welbehagen. Zijn verbondstrouw zal Hij doen blijken in de geslachten. Dat is het éne wat overblijft bij alles wat verandert, veroordeelt en verontrust. 'Heere, doe het om Uws naams wil. HEERE, wat zult Gij dan met Uw grote naam doen?' De HEERE van het Nieuwe Testament, de verheerlijkte Immanuël, bidt nog steeds: 'Ik heb U verheerlijkt op de aarde...Ik heb Uw naam bekend gemaakt aan de mensen die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt...en Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen die door hun woord in Mij geloven zullen (Joh 17:4, 6 en 20)'. Daarom verteede in 2009 de braambos niet. Dat zij tot onze verootmoediging, maar ook onze hoop en verwachting. Leest u in dit licht het jaaroverzicht maar. Want HEERE is Zijn naam!

Het pand bewaren

We vinden het maar heel gewoon, terwijl het eigenlijk een wonder is. Zondag aan zondag mocht in onze gemeenten het Woord gebracht worden. Terwijl elders op de wereld de kandelaar geweerd is, mensen gevangen zitten om hun geloof, is er in ons vaderland toch nog de vrijheid om samen te komen rondom het open Woord.

Veel is er wat verontrust. In de Nederlandse samenleving neemt de vijandschap tegen de kerk en vooral tegen haar Koning toe. Het verzet tegen Gods Woord en wet wordt duidelijker. Er zijn politici en opinieleiders die er bewust op aansturen de kerk naar de rand van de samenleving te dringen. De bange vraag dringt zich op hoe lang we nog in vrijheid kunnen spreken over hetgeen de Heere in Zijn Woord gebiedt. Laat staan ons leven ernaar inrichten. Hoe lang zal bijvoorbeeld het nog mogelijk zijn om eigen scholen met een duidelijke identiteit aangaande leer en leven te hebben?

Timotheüs kreeg de opdracht het pand hem toebetrouwd te bewaren. Die opdracht geldt ook de kerk. Die zaak kan nog meer verontrusten. Bewaren we als leden van de Gereformeerde Gemeenten het pand? Of verkwanzelen we het? Verontrustend is hoevelen gewonnen aan het moderne leven, met hun tijd meegaan en daarmee verwijderd raken van Bijbel en belijdenis. Ontworteling die in het gezin begint.

En dan het wonder. De Heere blijft Dezelfde, ondanks al onze zonden en

afmakingen. De God van Jacob houdt getrouw Zijn Woord. En het welbehagen zal door Christus' hand, niet onze, gelukkiglijk voortgaan. God zal Zijn waarheid nimmer krenken. Daarom is er te midden van alles maar één ding nodig: in de weg van wedergeboorte en bekering de heerlijkheid van het vleesgeworden Woord te aanschouwen. Vol van genade en waarheid.

Gemeenten

Het aantal gemeenten bleef in het achterliggende jaar gelijk. Wel moest na zestig jaar de gemeente van Almelo worden opgeheven. Op 3 maart werd de laatste kerkdienst gehouden waarin ds. A. Schreuder vooring. Daar stond tegenover dat op 12 mei de gemeente Barneveld-Zuid geïnstitueerd werd. De moedergemeente heet sindsdien Barneveld-Centrum.

ds. J. Spaans

Memento mori

Veel lege plaatsen zijn er in de gemeenten te betreuren. Ook heel wat ouderlingen en diakenen, die korter of langer de gemeenten dienden, ontvielen ons. Echter geen van de predikanten overleed in het achterliggende jaar. Wel zagen onze zustergemeenten in Canada-Amerika een geliefde leraar wegvallen. Op de dankdag in Canada, 12 oktober, moest ds. J. Spaans, predikant van de Canadese gemeente Norwich, het tijdelijke met het eeuwige verwisselen, op de leeftijd van 79 jaar. Op 7 november 1984, dus bijna 25 jaar geleden, werd hij in die gemeente als dienaar des Woords bevestigd door ds. W.C. Lamain.

Op 7 november overleed een van de predikantsweduwen: mw. A.P. van Vliet-Okkerse, de weduwe van ds. J. van Vliet, op de leeftijd van 90 jaar.

Predikantswisselingen

Het totaal aantal dienstdoende predi-

Bouwen en verbouwen

- Op 12 september werd de eerste steen gelegd voor een nieuwe kerk van de gemeente Waarde.
- Krabbendijke is bezig het kerkgebouw uit te breiden
- De gemeente Emmeloord nam op 2 september een nieuwe kerk in gebruik.
- De kerk van Amersfoort werd met vier zalen uitgebreid.
- De kerkzaal van de gemeente Hoedekenskerke is gerenoveerd.
- De gemeente Gouda nam een nieuw kerkorgel in gebruik.

kanten vermeerderde in het achterliggende jaar met één. Drie kandidaten konden worden bevestigd in hun eerste gemeente: kandidaat K. Boeder in Terwolde-de Vecht, G. Bredeweg in Barneveld-Zuid en J. van Rijswijk in 's-Gravenzande. Gods gunst blijke in de vruchten.

Daar stond tegenover dat twee broeders eervol met emeritaat gingen. Ingaande 1 mei werd het verleend aan ds. M.J. van Gelder. Hij diende zes gemeenten. De laatste was Middelburg-Zuid. Daarnaast heeft hij tijdens zijn 38-jarige ambtsperiode deel uitgemaakt van verschillende deputaties, o.a. Bijbelverspreiding, Evangelisatie, Emerituskas en Vestiging internaten voor schippersjeugd. Vanwege deze vele werkzaamheden werd hem op 7 april een koninklijke onderscheiding uitgereikt. Hij is benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

ds. M.J. van Gelder

Ingaande 1 september heeft de classis Gouda emeritaat verleend aan ds. J. Driessen, die sinds 2 juli 2002 de gemeente in de residentiestad 's-Gravenhage heeft gediend. Gedurende een periode van 36 jaar is hij predi-

ds. J. Driessen

kant geweest in zes verschillende Hollandse gemeenten. Van 1985-1992 was hij werkzaam in Bophuthatswana (Zuid-Afrika) in dienst van het Deputaatschap voor de zending. Na zijn terugkomst maakte hij deel uit van dit deputaatschap en was hij voorzitter van de Jeugdbond.

Acht predikanten mochten door Gods zorg een ambtsjubileum beleven. Ds. P. Blok herdacht op 20 augustus dat hij vijftig jaar in het ambt heeft mogen dienen. Ondanks zijn hoge leeftijd, 89 jaar, mag hij nog steeds voorgaan, vooral in de gemeenten op Flakkee.

Drie van de acht jubilerende predikanten beleefden een 40-jarig jubileum. Ds. R. Boogaard herdacht dit op 1 oktober. De herdenkingsdienst werd gehouden in de kerk van Leiderdorp, de enige gemeente die hij dertig jaar heeft mogen dienen. Ook hij mag ondanks zijn 88-jarige leeftijd nog steeds uitgaan. Ook ds. J. Mol werd 40 jaar geleden bevestigd als predikant van Hardinxveld-Giessendam. Ds. L. Blok is de derde predikant die een 40-jarig ambtsjubileum meemaakte. Hij is nog in actieve dienst. Bovendien doceert hij al meer dan 25 jaar aan onze Theologische School en heeft hij zitting in verschillende deputaatschappen en besturen. Voor zijn getrouwe inzet ontving hij op 29 april een koninklijke onderscheiding.

Onze rector, ds. A. Moerkerken,

mocht beleven 35 jaar in het ambt te dienen en de broeders W.J. Karels, G.J.N. Moens en A. Schreuder herdachten 12,5 jaar predikant te zijn.

Ziekte en gezondheid

Over de gezondheid van verschillende predikanten waren in het achterliggende jaar zorgen. Onze oude broeder, ds. R. Boogaard, werd begin dit jaar getroffen door een longontsteking. Ds. C. J. Meeuse kampte met hevige aangezichtspijnen die het hem soms onmogelijk maakten zijn werk te doen. Zijn echtgenote brak vorig jaar op Tweede Kerstdag haar schouder waardoor ze enige tijd erg hulpbehoevend was. Gelukkig mocht ze herstellen. Op doktersadvies moest ds. J. van Belzen enige tijd zijn ambtelijke werkzaamheden beperken.

Ds. C. de Jongste moest in mei in een ziekenhuis in België worden opgenomen om een operatie te ondergaan aan zijn bovenbeen. Het gezwelletje dat zich daar bevond leek een goedaardig karakter te hebben. Bij een tweede, meer ingrijpende operatie, werden toch kwaadaardige cellen gevonden. Inmiddels is ook vastgesteld dat er een uitzaaiing op de longen is en hij chemokuren moet ondergaan. Hoewel hij op zondag 6 december weer voor het eerst mocht voorgaan in zijn gemeente Tholen, geeft zijn toestand aanleiding tot grote zorgen.

Vanwege ernstige hartklachten en leukemie moest ds. A.J. de Waard in mei in zorgvolle omstandigheden opgenomen worden in het ziekenhuis. De chemokuren die hij heeft ondergaan, mochten gelukkig goed aanslaan. Hij kan inmiddels weer enig ambtelijk werk verrichten, hoewel hij mede vanwege gerezen spanningen in Stolwijk door de classis Gouda van zijn gemeente moest worden losgemaakt.

Nadat ds. J. Veenendaal verboden werd pastoraal werk te doen als gevolg van vermoeidheidsverschijnselen, werd de zeer ernstige diagnose vastgesteld dat er zich een kwaadaardig gezwel in een nier en in de longen bevindt. Bovendien doen zich meerdere complicaties voor. Zijn toestand is stabiel, maar wel zeer zorgelijk.

Bij een val van ds. C. Neele in zijn woning in september werd in het ziekenhuis uiteindelijk een breuk van een heup geconstateerd. Momenteel herstelt hij hiervan. Mede door de ziekte MS kent hij zijn duidelijke beperkingen. We hopen van harte dat hij in de gemeente van Lisse en daar-

buiten dienstbaar mag blijven.

Ds. C.G. Vreugdenhil heeft ongeveer 3,5 jaar geleden een burn-out gehad. De gevolgen daarvan schenen te zijn verdwenen. Sinds enige tijd is er echter sprake van een terugslag als gevolg waarvan hij thans volkomen rust moet houden.

De zorgen omtrent de gezondheid van de rector van onze Theologische School, ds. A. Moerkerken, blijven aanwezig. Gelukkig is er wel enige vooruitgang; hij mag elke zondag een keer voorgaan in de gemeente van Capelle-West en het aantal lessen per week op school is van vier naar zeven gegaan, verdeeld over drie dagen.

Ook al kon hij al lange tijd zijn dienstwerk niet meer waarnemen, ds. A. Bac moest na 28 jaar afscheid nemen van de gemeente Bodegraven. In 2003 was hem al emeritaat verleend. Nu was de tijd gekomen om samen met zijn vrouw terug te keren naar zijn geboortedorp Moerkapelle.

Jubilea gemeenten

- De gemeente van Zeist herdacht op 12 november 125 jaar geleden te zijn geïnstitueerd.
- Hardinxveld-Giessendam bestond op 20 januari precies een eeuw
- Sint Philipsland mocht op 10 mei het zeventigjarig bestaan herdenken
- In april herdachten de gemeenten van Breda en Eindhoven elk een halve eeuw te bestaan.
- Op 26 oktober bestond de evangelisatiepost te Merksem (België) 50 jaar.

Ook bij verschillende predikantsvrouwen zijn zorgen (geweest) over hun gezondheid. Zowel bij mevrouw J. Harinck - Snoep, de echtgenote van ds. C. Harinck, als bij mevrouw Van der Net-De Gier is een kwaadaardige ziekte in het beenmerg, de ziekte van Kahler, geconstateerd. In verband hiermee moesten beiden chemokuren ondergaan.

In de pastorie van de gemeente Rijsen-Zuid zijn zorgen over de gezondheid van mevr. Schreuder. Boven haar neusholte tegen de oogkas bevinden zich kwaadaardige cellen. De behandeling hiervan zal plaatsvinden door middel van nauwkeurige bestralingen waarvoor een ziekenhuisopname noodzakelijk is. De echtgenote van ds. J. Schipper, mevr. J. Schipper-Baan, die al lange tijd tobt met haar

Koninklijke onderscheidingen:

Naast reeds genoemde:

- Ds. C. Vogelaar: ridder in de Orde van Oranje-Nassau en zijn echtgenote mevr. A. Vogelaar - van Amersfoort; ridder in de Orde van Oranje-Nassau
- A.W.F. van Es, beheerder van ons Centraal Bureau in Woerden: lid in de Orde van Oranje-Nassau

gezondheid, moest eveneens een operatie ondergaan. De Heere zegene en sterke in de pastoriezorgen. HEERE is toch Zijn naam.

Theologische School

Een bijzonder moment in 2009 was de officiële opening van het gerenoveerde en uitgebreide gebouw van onze Theologische School tijdens een besloten bijeenkomst op 23 mei. Met hulp en inzet van 37 bedrijven heeft architectenbureau Roos en Ros gezorgd dat een bijzonder functioneel en stijlvol gebouw kon worden betrokken. Tot verwondering van curatoren, docenten en studenten gaven veel bedrijven en particulieren mild voor het bouwproject. Het meeleven met 'ons schooltje' in den lande is hartverwarmend. Een band waar we zuinig op zijn! Veel gemeenteleden hebben op 6 en 27 juni blijk gegeven van hun belangstelling tijdens de open dagen. In de periode dat de verbouwing plaats had, kon dankbaar gebruik gemaakt worden van de zalen van de Elimkerk van de gemeente Capelle -Middelwatering.

De school wordt sinds het begin van dit cursusjaar bezocht door tien studenten. De broeders S. Maljaar, G.W.S Mulder en J. IJsselstein zitten in het vierde leerjaar. Student IJsselstein volgde tot december de lessen en reisde toen met zijn vrouw af naar Indonesië voor taalstudie. Indien hij begin februari met goed gevolg het examen aan de Theologische School aflegt, zal hij in februari beroepbaar worden gesteld. De heer IJsselstein wil graag uitgezonden worden naar het zendingsveld.

De studenten A.P. Baaijens en R.A.M. Visser zitten in het derde jaar en mogen sinds de zomer proponeren in de gemeenten. De lessen van het tweede jaar volgt A. T. Huijser.

Bij het oude jaar:

*Zo gaat de tijd met grote schreden,
zo vliegen zelfs de jaren mede,
alweer een jaar aan de eeuwigheid
genaderd, ja, zo gaan ons' dagen
Och, wat heb ik vele dagen
vertoorned des hemels Heer'.*

Jacob Groenewegen

Enorm verblijvend was dat het curatorium een viertal studenten mocht toelaten tot de opleiding. Het zijn de broeders S. Janse te Nieuw- en Sint Joosland, P.G. Heijkamp te Elspeet, J. van Laar te Opheusden en C. van Ruitenburch te H.I. Ambacht. Uit de vruchten van bekwaammaking moge Gods heilige goedkeuring blijken!

Veel werk

Wie terugziet op het achterliggende jaar constateert dat veel kerkelijk werk doorgang mocht vinden. Wereldwijd naar Gods opdracht onder de 'beminden om der vaderen wil' en onder de heidenen. Wereldwijd ook diaconaal. Ook het 'stille' werk van deputaten, medewerkers in Woerden en de dienst van evangelisten willen we niet vergeten. En dan het 'gewone' werk op het grondvlak door zovele broeders ouderlingen en diakenen naast de dienaren des Woords. Een zaak van onze geloofsbelijdenis in NGB 27-32. Want dit is eigenlijk de hartader van de kerk: de uitoefening van de drie ambten naar de inzet van Christus. Mocht het zijn, in de tere vreeze van Gods naam, in de merkbare afspiegeling van de drie ambten van Christus. Trouw aan de opdracht, trouw aan het Woord en de ere Gods, trouw aan de waarheid die naar de godzaligheid is, trouw aan de zielen die aan de zorgen zijn toebetrouwd. Wat luistert dat nauw: *'..dat elk getrouw bevonden worde (1 Kor 4:2b)'*. Er verandert in de kerkenraadsbanken ook zoveel. Het ene geslacht gaat en het andere komt, ook daar. Dat het dan toch niet zou zijn zoals onze onvergetelijke ds. A.F. Honkoop bevreesd uitte: 'onze gemeenten bloeden dood'. Hij bedoelde in zijn zorg dan het langzaam wegebben van de praktijk der godzaligheid in de gemeenten, en met name ook onder de ambtsdragers. De Heere mocht het genadig verhoeden. Enkel en alleen krachtens Zijn verbondstrouw in Immanuël. Naar ónze verdiensten gebeurt dit anders aangrijpend wél. Langzaam maar zeker. Eerst verborgen en dan openbaar. O, dat het gebed toch dringe: 'Geef aan het wild gedierte de ziel Uwer tortelduif niet over; vergeet de hoop Uwer ellendigen niet in eeuwigheid. Aanschouw het verbond, want de duistere plaatsen des lands zijn vol woningen van geweld (Psalm 74:19,20)'. HEERE is toch Zijn naam.

Verandering

Tegelijk wordt ook zo zichtbaar dat

Van hier naar daar

- Ds. G. van Manen deed op 7 januari intrede in Elspeet. Hij kwam van Middelharnis
- Ds. G. Pater vertrok van Opheusden om in Oud-Beijerland de herdersstaf op te nemen.
- Ds. J. van Belzen nam na bijna drie jaar afscheid van Veenendaal en verbond zich aan Urk.
- Ds. J.J. Tanis van Kampen nam het beroep aan naar Middelburg-Zuid waar hij D.V. 13 januari hoopt bevestigd te worden.

alles verandert. Deputaten voor de Emerituskas zagen zich oud-diaken A. van der Bijl te Ridderkerk-Slikkerveer, die veel voor ons kerkelijk leven heeft mogen doen, ontvallen.

Broeder J. Honkoop legde per 1 januari 2009 vanwege zijn leeftijd zijn functie als administrateur van De Saambinder neer. Sinds 1972 vervulde hij deze taak met grote nauwgezetheid. Samen met – niet te vergeten – zijn vrouw, mevrouw J. Honkoop-Dijkhuizen.

Enkele onder ons bekende organisaties fuseerden in het achterliggende jaar. De reformatorische schippersinternaten "Eben-Haezer" te Dordrecht en "De Driemaster" te Krimpen aan den IJssel gingen samen. Siloah (Stichting Gehandicaptenzorg) en de Stichting Verzorgingshuizen Regio Oost (SVRO), zorginstellingen van de Gereformeerde Gemeenten, hebben besloten m.i.v. 1 januari 2010 een bestuurlijke fusie aan te gaan. Beide instellingen blijven als afzonderlijke werkmaatschappijen bestaan.

Overzee

Met zusterkerken in andere delen van de wereld waren geregeld contacten. De predikanten ds. M. Nekwek en ds. D. Alya uit Papua waren als gasten en sprekers op de zendingsdag op 13 juni jl. aanwezig. Ds. N. Ude van de NRC, Nigeria, mocht in mei voor familiebezoek in Nederland verblijven.

Verschillende predikanten van gemeenten in de U.S.A. en Canada mochten enige tijd in Nederland verblijven en voorgaan in enkele gemeenten. Hetzelfde geldt voor ds. A.T. Vergunst, die verbonden is aan de gemeente Carterton (Nieuw-Zeeland).

Tenslotte

Dit overzicht kan onmogelijk volledig zijn. Dat moet u me niet euvel duiden. Het is al behoorlijk lang geworden. Waar het in het geheel van ons kerkelijk leven op aankomt, is het stille en onwederstandelijke werk van

Immanuëls Geest, wederbarend en oefenend. Zalig als dat ervaren wordt; wee als dat gemist wordt.

Laten we in het terugblikken in verootmoediging opmerken: en de braambos verteerde toch niet. Want

HEERE is Zijn naam. Daarom beginnen we immers elke eredienst met: 'Onze hulp is in de naam des HEEREN...'

Klaaswaal,

ds. G.J. van Aalst

Over de grens 2009-2010

Onze wens

Dit is het laatste nummer van ons kerkelijk blad dat in 2009 verschijnt. Ter gelegenheid van de jaarwisseling willen we als gezamenlijke redactie voor het nieuwe jaar van harte de zegen des Heeren toewensen. De zegen voor hart en huis. De zegen die alleen maar rijk maakt. De zegen van Gods eeuwig genadeverbond, die lichaam en ziel geldt. Deze zegen zij of worde uw deel in het jaar onzes Heeren 2010. Hoewel wij het tegendeel verdienen; het ook niet waard zijn. Toch moge de God van Jacob deze zegen ons genadig in Christus Jezus verlenen. Dat we iets zouden mogen kennen van de worsteling om deze zegen zoals we lezen van Jacob in de eenzame duisternis van Pniël: '...Ik zal u niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent (Gen 32:26)'. Al moeten we dan belijden wat onze naam en wat ons bestaan is en blijft: Jacob. Hij die zelfs al tijdens zijn geboorte met zijn kleine handje toonde: 'ik houd vast, ik eerst, ik laat niet los'. Jacob, iemand die niet deugt vanaf zijn prilste begin. Een onverbeterlijke Jacob, die toch de verbondszegen krijgt op rechtsgronden. Al is aan deze zegen verbonden voortaan kreupel door het leven te moeten. Al kunnen we daarna nooit meer gaan en staan als daarvoor. Toch gunnen we u deze zegen van ganser harte. Op welke manier dan ook, hinkend door het leven, met de God van Jacob tot uw deel en steun, door tijd noch eeuwigheid te scheiden.

Dit is de wens van onze redacteur

ds. C. Neele, van onze redactiesecretaris broeder Verhage en van ondergetekende voor 2010: dat deze God van Jacob uw deel, u tot hulp en sterkte zal zijn in het nieuwe jaar!

Voor...

Allereerst bedoelen we dan u als *lezer* van ons kerkelijk blad. We waarderen uw trouw als abonnee en we hopen dat de Heere het lezen van ons blad wil zegenen en ook de band erdoor aan de gemeenten wil versterken. Want om u gaat het ons als redactie, elke week weer. Deze wens geldt vervolgens allen die op welke wijze dan ook medewerken aan de wekelijkse verschijning van De Saambinder. Mensen op de achtergrond die veel voor ons betekenen, maar niet genoemd willen worden. Dan denken we ook aan de *scribenten*. Onverwacht stonden we voor de taak om voor de inhoud te zorgen. Middellijkerwijs dankzij uw medewerking was er steeds ruim voldoende kopij. We hopen dat we net als het afgelopen jaar weer op uw medewerking mogen rekenen. Uw spontane bereidwilligheid stellen we als redactie zeer op prijs. Mogen we onder Gods zegen zo voortgaan? Onze nieuwjaarswens geldt ook onze *drukker*, de heer J.A. Verloop uit Alblasterdam, die met veel meer dan commerciële betrokkenheid wekelijks met zijn medewerkers voor ons bezig is. Er komt wat voor kijken voordat zo'n blad bij u in de brievenbus ligt... De samenwerking met drukkerij Verloop kunnen we ons niet beter wensen!

Allen op ons *kerkelijk bureau* onder

leiding van broeder P. Verweij, die zorg dragen voor de nauwgezette administratie die aan ons blad verbonden is, wensen we de zegen van de God van Jacob toe. We rekenen op voortzetting van hun gewaardeerde dienstverlening en van de goede band.

Het *deputaatschap* voor de Saambinder dat kerkordelijk de verantwoordelijkheid draagt naar onze synode, die in september van 2010 weer hoopt te vergaderen, zijn we erkentelijk voor hun betrokkenheid ook in de fase van nogal wat veranderingen. De Heere geve onze geliefde broeders Zijn zegen in hun persoonlijke en ambtelijke leven.

Tenslotte denken we aan onze broeder Clarence Bleeker in Grand-Rapids, die aan de overzijde van de oceaan al zovele jaren ons correspondentieadres is. Het doet goed te merken dat door de digitale mogelijkheden ons blad in verschillende Amerikaanse gemeenten meer gelezen wordt.

Onze wens voor u berijmd samengevat

*Dat op uw klacht de hemel scheure!
Dat zich de Heer' ontdekk'!
De God van vader Jacob beure
u in een hoog vertrek.
Hij doe' in gunstrijk welbehagen
uit Sions tempelzalen,
om u te helpen en te schragen,
Zijn zegen nederdalen'*

Psalm 20:1

Namens ons drieën,
ds. G.J. van Aalst

Rosj Hasjanah - Nieuwjaarsdag

In het Oude Testament vinden we twee beginpunten van het nieuwe jaar. De eerste dag van de maand Nisan wordt gezien als het begin van het kerkelijk jaar.

De eerste dag van de maand Tisri is voor het Joodse volk het begin van het burgerlijk jaar. Deze nieuwjaarsdag wordt Rosj Hasjanah genoemd. Letterlijk betekent dit *hoofd der dagen*. De Heere sprak tot Mozes over deze bijzondere dag: 'Spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: In de zevende maand, zult gij rust hebben, een gedachtenis des geklanks, een heilige samenroeping' (Leviticus 23:24). In Numeri 29 wordt het 'een dag des geklanks' genoemd. Op de nieuwjaarsdag werd de ramshoorn geblazen. Door heel het land was dit klage-lijke geluid te horen. Het Joodse volk hoorde als het ware de stem van de Heere in het blazen van de Sjofar, de ramshoorn.

Het is een dag van gedenken. Waar- aan moet gedacht worden? Aan het begin van nieuwe jaar moet iedereen *denken aan de Schepper* van hemel en aarde. Op deze eerste dag van het jaar roept de Prediker: 'Gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jongeling- schap, eer de kwade dagen komen'. Durven wij zonder onze Schepper het nieuwe jaar in te gaan?

De ramshoorn *herinnert ook aan de wetgeving* bij de Sinaï. Er waren op de berg 'donderen en bliksemen en een

zware wolk en het geluid ener zeer sterke bazuin'. De wet Gods wordt ons aan het begin van het jaar voor ogen gesteld. De Sjofar moet onze gedach- ten opleiden tot de Wetgever Die heilig en rechtvaardig is. Als dit mag gebeuren, weten we dat de wet in het nieuwe jaar een ontdekkende wet zal zijn. Dan past ons een plaats van ver- ootmoediging. Wie als een arme bedelaar de onbekende toekomst mag ingaan, komt met de Heere niet beschaamd uit. Wat groot als we mogen beleven dat de komende tijd het jaar van Gods welbehagen mag zijn!

Tijdens de Rosj Hasjana klonk de ramshoorn ook om op te roepen tot een *leven in de vreze des Heeren*. Amos spreekt hiervan: 'Zal de bazuin in de stad geblazen worden dat het volk niet siddere?' (Amos 3:6). Een wandel in afhankelijkheid van de Heere is een goed leven. Het is wel een les om te leren. Eigen krachten te verachten, wordt op Jezus' school geleerd.

De ramshoorn klinkt ook *ter waar- schuwing*: 'En een, die het geluid der bazuin hoort, maar zich niet laat waarschuwen; en het zwaard komt en neemt hem weg, diens bloed is op zijn hoofd'. Zo klinkt bij ons op de nieuwjaarsdag de bazuin van het Woord. De Heere dringt er ernstig op aan om te buigen onder dit Woord.

Christus geeft onderwijs in de gelijke- nis van de onvruchtbare vijgeboom (Lukas 13). De landman zoekt vruchten op de vijgeboom en vindt ze niet. Hij gebiedt de boom om te hakken. De verzorger van de wijngaard zegt echter: 'Heere, laat hem ook nog dit jaar, totdat ik om hem gegraven en mest gelegd zal hebben. En indien hij vrucht zal voortbrengen, laat hem staan; maar indien niet, zo zult gij hem namaals uithouwen'.

De bladeren van de vijgeboom zijn mooi. Misschien is dat bij u ook wel zo. U bent een meelevend, ernstig en rechtzinnig kerkmens. De bladeren van uw vijgeboom zien er prachtig uit. Maar de landman zoekt niet naar

de schoonheid van de bladeren, maar naar de vrucht! Zo klinkt aan het begin van het nieuwe jaar de Sjofar van het Woord: Waar zijn de vruch- ten?

Rabbijn Hirsch vat de betekenis van de bazuin van het nieuwe jaar als volgt samen: 'Het is de roep van God tot vermaning. Het is de roep van de Rechter tot zelfonderzoek. Het is de roep des Heeren tot inkeer en weder- keer'. De Heere zoekt naar vruchten in uw en mijn leven.

Als de Heilige Geest zo de Sjofar van het Woord laat klinken, komen we als een schuldverslagen zondaar aan de voeten van de Heere. De roep klinkt omhoog: 'O God, wees mij zondaar genadig'. Met de bazuinstoot op Rosj Hasjana worden de dagen van schuldbeleving en verootmoediging aangekondigd.

Maar er is meer: Op de tiende dag van de maand Tisri moest de Grote Ver- zoendag worden gehouden. Als de Sjofar op de eerste dag van de maand Tisri klinkt, is dit ook de *bazuin van verzoening*. De verzoendag komt eraan! Heenwijzend naar het werk van de dierbare Middelaar. Hij heeft alles willen doen voor een vruchte- loos volk in zichzelf. Als u geen vruch- ten in uzelf kunt vinden, roept Hij het u toe: 'Uw vrucht wordt uit Mij gevon- den'. O, zalig is hij of zij die daar door genade zicht op mag krijgen. Dan kunnen we, hoe rechteloos we ook zijn, voor God bestaan.

Er wordt in beginsel een verlangen geboren om de laatste bazuin te horen. Dat Hij, Die uw ziel lief heeft gekregen, zal verschijnen op de wol- ken van de hemel. Die laatste bazuin kondigt de nieuwe, eeuwige toekomst aan. De tijd zal wegglijden in de eeu- wigheid.

Aan het begin van het jubeljaar klonk de bazuin ook. Straks klinkt de bazuin van het eeuwige jubeljaar. Het jaar der vrijlating.

Zal de laatste bazuin voor u de bazuin der heerlijkheid zijn?

Lisse,

ds. C. Neele

Nieuwjaarslied:

*Zone Gods, Die d'eerst en leste
Die 't begin en 't einde zijt
zegen toch tot onze beste
midden in al onze strijd
d'ingang, voortgang, uitgang, 't saam
dezes jaars om Uwe Naam.*

Willem Sluiter

Prettige kerstdagen of een gezegend kerstfeest?

Ook bij mensen die - zoals dat heet - nergens aan doen, staat Kerst vaak hoog genoteerd. Men zou die dagen niet graag willen missen. Met Sinterklaas aan het begin en Kerst en Oudjaar aan het eind, is december wel een dure maand, maar toch ook een gezellige. Er zijn berichten dat zelfs moslims tegenwoordig een kerstboom in huis halen. Hun kinderen vinden dat dat zo leuk staat bij de burens. Dat zullen dan wel niet de strengste moslims zijn, want in hun ogen ben je een afvallige als je daartoe overgaat.

Toch komt men ook in islamitische landen, in winkels, hotels en elders, wel kerstbomen tegen, veelal geflankeerd door de Kerstman. Maar bij de klimaatop in Kopenhagen werd bewust geen kerstboom neergezet. Dat was te christelijk. De Haagse Hogeschool besloot dit jaar geen kerstboom in de hal te plaatsen. Men vindt dat zo'n boom te veel verbonden is met een christelijk feest. Studenten met een andere godsdienst wil men niet voor het hoofd stoten. Zo zijn er ook elders in Europa voorbeelden die laten zien dat de autoriteiten hun oren laten hangen naar de kritiek van moslims dat, vanwege de neutraliteit van de overheid, kerstbomen niet passen op pleinen en in openbare gebouwen.

Veel kerstromantiek

Onder ons is de kerstboom altijd afgekeurd omdat hij niets met het echte kerstfeest te maken had. Als iets dat de aandacht alleen maar afleidde van waar het met de Kerst werkelijk om gaat. Voor dat standpunt is nog steeds alle reden. Meer dan Pasen en Pinksteren is het kerstgebeuren gevoelig voor romantisering. Het aandoenlijke Kindeke in de kribbe, geflankeerd door herdertjes en engeltes, dat moet toch iedereen wel aanspreken. Het jaargetijde, de donkere dagen voor Kerst, draagt daar ook toe bij. Dat leent zich mooi voor allerlei kerstverlichting. Zoetige kerstliedjes

voegen daar het hunne aan toe. Geen wonder dat mensen die zelden of nooit in de kerk komen, wel een kerstnachtdienst bezoeken. Als er dan ook nog sneeuw ligt, is het helemaal perfect.

Dat alles staat ver af van de boodschap van de Bijbel, namelijk dat 'geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere'. Gekomen in een wereld verloren in schuld. 'Een Licht tot verlichting der heidenen en tot heerlijkheid van Uw volk Israël'. Om dat te verstaan is onmisbaar de werking van Gods Geest, zowel voor mensen in de wereld, als voor kerk-gangers. Het is daarom goed ons niet te laten meeslepen in allerlei kerstgedoe, dat met het ware kerstfeest niets te maken heeft.

Weg met de kerstboom dus. Alleen, in de huidige tijd komt het verzet tegen de kerstboom juist ook van hen die met het christendom niets van doen willen hebben. Frontaal tegenover het kerstevangelie stellen de islamieten hun belijdenis: God heeft geen zoon. Dat geeft merkwaardige verhoudingen. Inmiddels hebben studenten in de hal van de Haagse Hogeschool een kerstboom neergezet. Stel dat je daar zou studeren of daar zou werken, moet je dat dan prachtig vinden of zou je eerder steun moeten geven aan eventuele protesten van moslims en hindoes tegen die kerstboom? In het eerste geval gaat het om iets waar je toch eigenlijk niet voor kunt zijn en in het tweede geval kom je in merkwaardig gezelschap terecht. Het beste is wellicht om je er maar niet druk over te maken.

Iets dubbels

Zo kun je bij meer van dergelijke discussies hebben dat je daarbij iets dubbels ervaart. Recent stelden CDA-kamerleden vragen over het feit dat in Amsterdam het kruis verwijderd was van de mijter van Sinterklaas. Dat was gedaan om moslims niet te irriteren. Minister Plasterk was zo gevat om te antwoorden dat het sinterklaasfeest in de Bijbel niet voorkomt. En hoewel

het kruis op zich een oerchristelijk symbool is, heeft het voor ons te veel associaties met Rome om ons druk te maken over het weglaten ervan. Zeker als het Sinterklaas betreft.

In Italië ontstond vorige maand veel opschudding omdat het Europese Hof voor de Rechten van de Mens kruisbeelden in de klaslokalen van openbare scholen verbood. Nu draagt zo'n crucifix bij uitstek een rooms karakter, zodat er zelfs reden is om die uitspraak positief te begroeten. Maar een dergelijke uitspraak heeft natuurlijk ook te maken met de tendens om elke uiting van religie in het publieke domein uit te bannen.

De acties van Wilders tegen hoofd-doeckjes kun je zien in het kader van de strijd tegen de islamisering van onze samenleving. Maar de aversie bij velen in ons land tegen die hoofd-doecken komt ook voort uit een fanatiek feminisme, dat zich tevens richt tegen de bevindelijk gereformeerde kring. Denk maar aan de processen tegen de SGP. En bovendien geldt dat meisjes en vrouwen met hoofddoek er vaak fatsoenlijker bijlopen dan veel autochtone seksegenoten.

Zo is heel de oppervlakkige en door de commercie gestimuleerde kerstcultuur in onze samenleving een zaak die tot droefheid stemt. Alles maakt immers duidelijk dat men ver afge-raakt is van het wezen van de zaak. Maar het is ook waar dat door die uitgebreide kerstviering mensen herinnerd worden aan een van de heilsfeiten. Bij Pasen en Pinksteren kunnen velen die onkerkelijk zijn opgegroeid, zich weinig of niets meer voorstellen, maar bij Kerst weten de meesten toch nog wel dat dan de geboorte van Christus wordt herdacht. Dat biedt aanknopingspunten voor evangelisatieacties of voor zo maar een gesprek.

Kerstviering afschaffen

Eigenlijk wilde men in de tijd van de Reformatie de viering van Kerst afschaffen. Men zag de christelijke feestdagen op een lijn met de vele roomse heiligendagen. De synode van Dordrecht van 1574 stelde dat men met de zondag alleen tevreden moest zijn. Als Kerst niet op zondag viel, moesten de predikanten de zondag voor Kerst preken over de geboorte van Christus. In de praktijk bleek het toch niet zo eenvoudig te zijn om de gebruikelijke kerstviering af te schaffen. De mensen waren er aan gehecht en om te voorkomen dat ze die vrije dagen in brooddronkenheid zouden doorbrengen, kon je dan

beter maar kerk houden. Op die manier kon men volgens de Dordtse synode van 1578 'de onnutte en schadelijke ledigheid in een heilige en profijtelijke oefening veranderen'.

De Schotse Free Presbyterian Church heeft wat dat betreft de oude lijn aangehouden. Daar viert men geen Kerst en heeft men op die dagen geen kerkdiensten. Toen ds. Kersten in de jaren dertig contact zocht met deze Schotse kerk om een vorm van kerkelijke correspondentie tot stand te brengen, stuitte dat bij hen af op het feit dat de Gereformeerde Gemeenten orgels in de kerk gebruikten en de christelijke feestdagen vierden. Wij konden dan wel zeggen dat daar niet zwaar aan getild moest worden, maar voor de Schotten was dat wel degelijk een aangelegen punt.

Voor ons gevoel zijn 25 en 26 december nauw verbonden aan de kerstviering. In de Bijbel is er echter geen enkele aanwijzing dat op of rond die datum Christus geboren is. In feite heeft 25 december een heidense achtergrond. Voor de kerstening van het Romeinse rijk werd op die datum het

geboortefeest van de Onoverwinnelijke Zon gevierd. Na de kortste dag van het jaar bleek het licht immers weer aan de winnende hand te zijn.

Van alle christelijke feestdagen is Kerst het meest populair. Wie zich ergert aan de christelijke symboliek die er in ligt, kan desgewenst de Kerstman laten optreden. Er is wel eens discussie geweest over het inruilen van een christelijke feestdag voor een islamitische. Nu hoor je daar minder over, omdat de moslims tegenwoordig in de verdachtenbank zitten. In ieder geval hoeven we niet bezorgd te zijn dat de tweede kerstdag ingeruild wordt voor het Offerfeest. Veeleer moeten we ons zorgen maken over de vraag of er in de wereld en in de kerk nog iets verstaan wordt van de belijdenis van Paulus: 'Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben' (1 Tim. 1:15).

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

van uitzending door de gemeenten. Nadat die samenwerking is verbroken door zijn overgang naar een Luthers zendingsgenootschap, wordt er steeds gerapporteerd dat men wel geld verzamelt, maar geen persoon kan vinden om uit te zenden. Voorstellen om andere doelen te zoeken voor de besteding van het geld worden afgewezen. Men heeft tientallen jaren de lijn vastgehouden dat er werkers geworven en uitgezonden moeten worden door de kerk. Zending is immers een opdracht van Christus Zelf.

Contacten over zendingswerk

Ook al wilde men iemand door de gemeenten uitzenden, toch was er geen doordachte of uitgewerkte visie over het hóe en het wáár van zending. In ieder geval niet op papier. Volgens de notulen van vergaderingen is er tot in de laatste jaren voor de uitzending van ds. G. Kuijt niet uitvoerig over gesproken. Wel komt naar voren dat de blik van deputaten eerst op het werelddeel Afrika was gericht.

Het deputaatschap onderhield goede contacten met verschillende organisaties die actief waren in zending, zeker ook in Afrika. Dit waren zendingsorganisaties die nauw verbonden waren aan vooral de Nederlandse Hervormde Kerk. Men vroeg daar ook wel advies over het beginnen van het werk. Daarnaast werkte men samen met enkele interkerkelijke zendingsorganisaties, waarover ook enkele malen op de Generale Synode gerapporteerd is. Er was ruimte om naast 'eigen' zendingswerk ook anderen te steunen.

In de loop van de tijd wordt er steeds concreter gesproken in rapportages aan de Synode over het uitzenden van mensen. Hoewel er politieke moeilijkheden zijn, wordt in 1959 naast Afrika ook Nieuw-Guinea (nu Papua) als optie genoemd. De vraag komt vanzelf op of de in 1958 tot de opleiding tot (zendings)predikant toegelaten Gerrit Kuijt daarbij een rol speelde. Student Kuijt wilde namelijk uitgezonden worden naar het hoogland van Nieuw-Guinea.

Of en hoe er in het deputaatschap een verschuiving van Afrika naar Papua heeft plaatsgevonden, is niet meer precies te traceren. Wel merken we op dat deputaten blijkbaar overtuigd zijn geraakt van het pleidooi van de jonge Kuijt voor Papua en hun beleid wilden bijstellen. Nog steeds heeft zijn

WERKEN VOOR DE KERK

Zending: een zaak van het hart

In de rubriek "Werken voor de kerk" presenteren de diverse deputaatschappen van ons kerkverband zich. Verschillende vragen komen aan de orde: Wanneer en waarom werd het deputaatschap opgericht? Wat is zijn mandaat? Wat zijn de werkzaamheden? Deze week: het Deputaatschap voor de Zending

Het zendingsdeputaatschap mag namens ons kerkverband het zendingswerk verrichten. De Generale Synode heeft de opdracht gegeven om 'onder niet gekerstende volken in woord en daad gestalte te geven aan Christus' opdracht aan Zijn Kerk'. Die opdracht is te vinden in Mattheus 28:19, Markus 16:15 en Johannes 15:16. Het doel is daarbij dat onder de zegen van de Heere en tot eer van Zijn Naam Gods Koninkrijk mag komen in harten van mensen en zichtbaar worden in zelfstandige gemeenten.

Het deputaatschap zendt daarvoor in de eerste plaats zendingswerkers uit en het steunt de jonge kerken die ontstaan zijn. Het vertalen van (gedeelten van) de Heilige Schrift, van de klassieke gereformeerde belijdenisgeschriften en van lectuur die daarmee in overeenstemming is, behoort eveneens tot de primaire doelstellingen van het zendingswerk. Daarnaast informeert het de gemeenten in Nederland over de voortgang van het zendingswerk en bevordert het meeleven en steun voor dit werk.

Vanaf 1908

Het deputaatschap (eerst: commissie) voor de zending is al in het prille begin van onze gemeenten ontstaan. Vanaf 1908 is er steeds gerapporteerd aan de Generale Synode. In de beginjaren (1908-1912) steunt men het zendingswerk door ds. D.J. Benjamin, maar daarbij is er nog geen sprake

uitgangspunt: 'niet waar Christus genoemd was' (Romeinen 15:20), invloed op de keuzes van het deputaatschap.

Grote spanningen

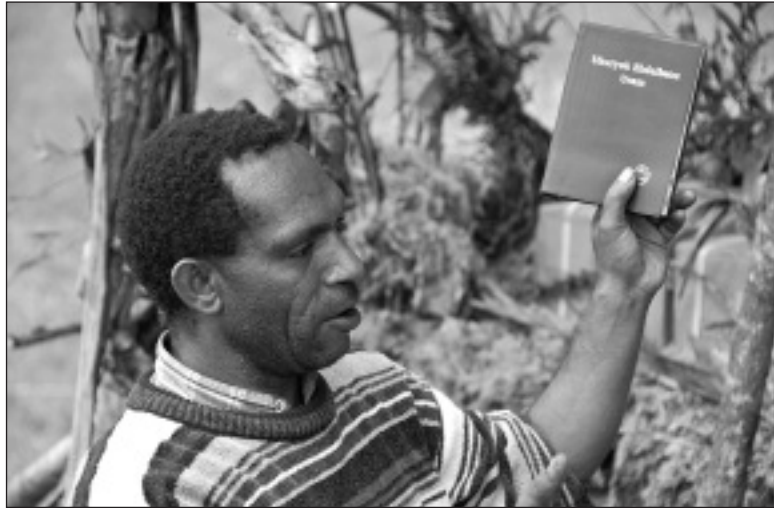
De keus in 1962 voor Nieuw-Guinea is geen gemakkelijke geweest. De spanningen rond Nieuw-Guinea waren na een aanloop van ruim tien jaar hoog opgelopen. Toen Nederland op 27 december 1949 de onafhankelijkheid van Indonesië erkende, was Nieuw-Guinea uitgezonderd van de soevereiniteitsoverdracht. Nieuw-Guinea bleef van Nederland. Er was bij de soevereiniteitsoverdracht een soort samenwerkingsorgaan in het leven geroepen: de Nederlands-Indonesische Unie. Toen Soekarno steeds meer de macht in handen kreeg, kwam de samenwerking echter onder druk te staan. Het federatieve model van allerlei staatjes werd door hem ingeruild voor eenheid met een centrale regering.

De sfeer tussen Nederland en Indonesië verslechterde. In 1956 werd de Unie door Indonesië opgezegd. In de twee jaren daarna werden Nederlandse bedrijven genationaliseerd. In 1960 verbrak Indonesië de diplomatieke betrekkingen met Nederland. De twist over het bezit van Nieuw-Guinea speelde daarin een centrale rol. Soekarno wilde deze Nederlandse kolonie bij Indonesië voegen. Dit liep zo hoog op dat er in 1962 gevechten uitbraken. Het gebied kwam onder een interim-bestuur van de Verenigde Naties. De VN droeg het gebied in 1963 over aan Indonesië. Vooral in de jaren 1956 tot 1962 is er rond Nieuw-Guinea dus sprake van escalatie en sterke verslechtering van de verhouding Nederland-Indonesië.

Toch werd Nieuw-Guinea het huidige Papua. De Heere heeft het zendingswerk daar ondanks alle onmogelijkheden gezegend. De Gereja Jemaat Protestan di Indonesia ontstond. In 1963 opende de zending bovendien alsnog een zendingsveld in Afrika, in Nigeria, waarbij in 1974 de oversteek naar Izi in Nigeria gemaakt werd. Ook daar mocht een kerk ontstaan.

Meer aansturing

Er is in de loop van de jaren veel ver-

anderd, maar er is ook veel hetzelfde gebleven.

De vorming van wat het zendingsbureau is gaan heten, heeft het deputaatschap ontlast van allerlei uitvoerende activiteiten. Bovendien heeft het deputaatschap gewerkt aan een duidelijkere visie en een beter omschreven beleid.

In de laatste twintig jaar is de koers steeds duidelijker zichtbaar geworden. Dat komt zeker ook door de toegenomen mogelijkheden om contact met zendingswerkers te hebben. De deputaten en het zendingsbureau weten veel beter hoe het werk verloopt dan toen men elkaar slechts zeer moeilijk kon bereiken. Maar, het hart is op dezelfde manier blijven kloppen: het bereiken van hen die ten dode wankelen, opdat zij de ene Naam leren kennen!

Wat ook niet veranderd is zijn de tegenstand en de totale afhankelijkheid van de Heere in het werk. Net als toen het werk in Nieuw-Guinea gestart werd is het vaak moeilijk om een gebied binnen te komen, er te (blijven) werken of om de bevolking te bereiken.

Andere velden

Nadat een aantal jaren is gewerkt in Papua en Nigeria waar zusterkerken ontstonden, zijn er nieuwe zendingsvelden gezocht. Ook al is ons zendingswerk daarbij niet op gemakkelijke plaatsen terecht gekomen, we mogen er wel de hand van de Heere in zien dat we daar mogen zijn!

In Guinee wordt gewerkt onder moslims. Dit vraagt een langdurige, jarenlange inspanning van trouwe bearbeiding voordat het zaad op zal komen. In Albanië is het werk opgepakt nadat het land openging na een decennialange atheïstische wrede onderdrukking. Daar treffen we bijge-

loof, oosterse-orthodoxie en islam aan. In Ecuador wordt gewerkt onder bewoners van krottenwijken, met alle armoede en geweld die daarbij komt. In Oost-Azië werken we onder boeddhisten en temidden van allerlei bijgeloven.

Intussen blijven we ook zoeken naar nieuwe gebieden waar mensen nog leven in de duisternis van heidendom of bijgeloof en nog niet gehoord hebben van de

Zaligmaker. Het is vaak niet eenvoudig om in bepaalde gebieden te werken. Toch moeten we dat blijven proberen in opdracht van en in biddend opzien tot de Heere, wetend dat Hem alle macht is gegeven in hemel en op aarde.

Uiteindelijk zijn er voor Hem geen moeilijke, onbereikbare gebieden. Het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkig voortgaan. De Koning van de Kerk Zelf staat er voor in dat zij, die liggen onder het zegel der verkiezing, zullen worden toegebracht, ook uit het heidendom. Wat een voorrecht om daar een middel in te mogen zijn.

Meeleven en gebed

Dit artikel is niet allereerst bedoeld om te schrijven over de uitvoering van het zendingswerk. Via Paulus, op de zendingsdagen, via de plaatselijke zendingscommissies, voorlichtingsavonden en op scholen proberen we het zendingswerk dichtbij te brengen. Ja, in het hart! Een kerk leeft alleen als er bewogenheid is met onze naaste in nood, zeker ook op het zendingsveld. Het zendingswerk kan alleen voortgaan als er meeleven en een voortdurend gebed is in de gemeenten, in het openbare gebed, thuis aan tafel en in de binnenkamer. Niet alleen door volwassenen, maar ook door kinderen en jongeren.

We zoeken werkers die niet alleen de nood van de naaste ervaren, maar ook iets mogen kennen van Hem Die alleen in deze nood uitkomst kan geven. Opdat aan het einde der tijden de Banier der volken ook daar zal staan, waar nu de Naam van Christus nog niet genoemd werd.

ds. G.J.N. Moens, voorzitter
ds. W. Harinck, secretaris

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Spijkenisse i.c.m. Hoogvliet:
ds. G.J. Baan te Kapelle-Biezelinge.

BEDANKT

Voor Boskoop:
ds. W. Visscher te Amersfoort;
Voor Moerkapelle: ds. P. van Ruitenburg
te Chilliwack (Canada);
Voor Oostkapelle:
ds. W. Harinck te Woerden;
Voor Oudemirdum: ds. P. Melis te Veen;
Voor Vlaardingen:
ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;
Voor Wolphaartsdijk:
ds. D. de Wit te Rijssen-West.

■ DOVENDIENST TE GOUDA

Op **9 januari** hoopt ds. R. Boogaard voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe-Oostzijde 2-b. Aanvang: 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ DANKBETUIGING

Wij willen allen die, op welke wijze dan ook, met ons hebben meegeleefd in ons ziek zijn en in alle omstandigheden hiervoor heel hartelijk dankzeggen. Wij ontvangen tevens vele goede wensen voor het nieuwe jaar en wij willen wederkerig een ieder van harte 's Heeren onmisbare

zegen voor 2010 toewensen!
Wees in alles Gode bevolen.
ds. A.J. de Waard

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2009

• Pag. 196, **gemeente HENDRIK-IDO-AMBACHT.**

Het gewijzigde adres van ds. M. Joosse is **niet Julianastraat 11**, doch **Julianasingel 11**, 3341 EE Hendrik-Ido-Ambacht.

• Pag. 280, **gemeente OUDE TONGE.**

Scriba is nu: W. van der Sluis, Zuiddijk 40, 3255 LW Oude Tonge, tel. 0187-64 24 60.

• Pag. 324, **gemeente STOLWIJK.**

M.i.v. 15 januari a.s. is het tijdelijke adres van ds. A.J. de Waard: Gentiaan 23, 2771 SL Boskoop en zijn tel.nr. 0172-46 26 35. Toevoegen: Regeling preekbeurten: M. Muilwijk, Papekopperstraatweg 44, 3464 HM Papekop, tel. 0348-56 40 92.

BERICHTEN

■ DISTRICTSAVOND +16 JBGG

Op **zaterdag 16 januari**, aanvang 19.30 uur, in kerk Geref. Gemeente, Ruitersmolenweg 29, Beekbergen. Thema: Bijbelse symboliek. Spreker: dhr. D. van As.

■ ZANGAVONDEN

Tholen

Psalmzangavond met bovenstem op **zaterdag 16 januari**, aanvang 19.30 uur, in Rehobothkerk van de Geref. Gemeente, ds. G.H. Kerstenstraat 2. M.m.v. enkele instrumentalisten. Opname CD t.b.v. aflossing kerkbouwschuld.

Zwijndrecht

Datheen-samenzangavond, te organiseren door de Stichting Musica Sacra, op **zaterdag 9 januari**, in Oude Kerk, Kerkstraat 49. Opening, meditatie en sluiting door ds. W. Silfhout. Organist Pieter Heykoop. Collecte t.b.v. Stichting China.

■ JAARVERGADERING VOGG, AFD. ZUID-WEST

Jaarvergadering van de VOGG, afd. Zuid-West op **zaterdag 30 januari**, van 14.00-16.30 uur, in kerkgebouw Geref. Gemeente Meliskerke, Valkenburgstraat 25. Thema: "Jeugd & muziek; jong ver-

leerd, oud verzuimd?" Muzikale opvoeding van onze jeugd, voornamelijk met de focus op kinderen van de basisschool. Gastorganist: Chiel - Jan van Hofwegen. Een vijftal sprekers zal een korte lezing houden.

Info: www.kerkenmuziek.nl;
www.chieljanvanhofwegen.nl;

http://kerkenveere.50webs.com/meliskerke_gergem.htm

■ CGO-HBO

Voorlichtingsronden op **woensdag 6 januari** om 20.15 uur en om 20.45 uur over de opleiding tot docent godsdienst aan de CGO, in het gebouw hogeschool Driestar *educatief*, Burg. Jamessingel 2 te Gouda. Meer informatie op www.cgo.nu. U kunt ook contact opnemen met drs. J. van Mourik (adjunct-directeur), tel. 0113-344407, e-mail: jvm@cgo.nu of met dhr. W.M. van der Wilt (directeur), tel. 010-4510560, e-mail: cgo@kliksafe.nl.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 3 JANUARI 2010

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 18.00 uur stud. Visser; Aalst 9.00 en 14.30 uur stud. Visser; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 (bev. ambtsdr.) en 17.00 uur ds. Kleppe; Barendrecht 10.00 (bev. ambtsdr.) en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds.

Hogchem; Beekbergen 10.00 uur ds. J. Karels en 19.00 uur ds. Schot; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur ds. De Waard; Bodegraven 15.30 uur ds. W. Harinck (bev. ambtsdr.); Borssele 14.00 uur ds. Hakvoort; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds.

Van Boven; Deventer 18.00 uur ds. J. Karels; Dinteloord 14.30 uur ds. Schipper; Dirksland 10.00 (bev. ambtsdr.) en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.00 uur ds. Schreuder; Dordrecht 10.00 en 17.30 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. Tanis; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 14.30 uur ds. Van der Net; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hoogvliet 19.00 uur ds. P. Mulder; Kampen 9.30 uur leesdienst en 15.00 uur (afscheidsdienst) ds. Tanis; Kamperland 16.00 uur stud. Maljaars; Kapelle-Biezelinge 9.30 (bev. ambtsdr.) en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 10.00 en 18.30 uur stud. Maljaars; Krabbendijke 14.00 uur ds. Van Krimpen (bev. ambtsdr.); Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 14.00 uur ds. De Heer en 18.30 uur ds. Karens; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul (doventolk); Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. Driessen en 14.00 uur ds. Meeuse; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Van Aalst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Verweij; Nunspeet 9.30 (bev. ambtsdr.) en 15.00 uur (H.D.) ds. Schot; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck; Poederoyen 14.30 uur ds. Brugge; Poortugaal 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Rheden 16.00 uur ds. Labee; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 16.00 uur ds. B. van der Heiden; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 (bev. ambtsdr.) en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 uur (bev. ambtsdr.) en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Pater; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur ds. Van Ekeveld; Soest 9.30 uur ds. Van Ekeveld en 19.00

uur ds. Visscher; Spijkenisse 19.00 uur ds. Terlouw; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. L. Blok; Terneuzen 15.30 uur ds. Baan; Terwolde-De vecht 9.30 en 14.30 uur (bev. ambtsdr.) ds. Boeder; Tholen 10.00 uur ds. De Jongste; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 10.00 uur ds. Van Gelder; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 15.30 uur ds. F. Mulder; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 uur ds. Karens en 18.30 uur ds. C. Harinck; Westzaan 10.00 en 15.30 uur stud. Baaijens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Tuinier; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zaandam 18.30 uur stud. Baaijens; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. Pater; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSdag 5 JANUARI 2010

Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. Verschuure; Dirksland 19.30 uur ds. Schipper; Ouddorp 19.30 uur ds. Hakvoort; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Mondria.

■ WOENSDag 6 JANUARI 2010

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Brugge; Ermelo 19.30 uur ds. Mondria; Herkingen 19.30 uur ds. Bakker; Hooge-

veen 19.30 uur ds. Schreuder; Meeuwen 19.30 uur ds. Silfhout; Nunspeet 19.30 uur ds. Schot; Poederoyen 19.30 uur ds. Van Manen; Rheden 19.30 uur ds. Mouw; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. Van Dieren; Sint Annaland 19.30 uur ds. Baan; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 19.30 uur ds. Van Belzen; Soest 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Veenendaal 19.30 uur ds. Vogelaar; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder.

■ DONDERDag 7 JANUARI 2010

Aalburg 19.30 uur ds. Baan; Kootwijkerbroek 14.15 uur ds. Beens (huw.bev.); Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder; Naaldwijk 19.45 uur ds. Vermeij; Oosterland 19.30 uur stud. Maljaars; Westzaan 19.30 uur ds. Schot.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 3 JANUARI 2010

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Langs deze weg willen wij familie, vrienden, (em.) predikanten, studenten, pred. weduwen en kerkenraden Gods zegen toewensen voor 2010.

Otterlo,
fam. C.L. Hage-Baaij

Wij wensen alle predikanten, studenten, kerkenraden, familie en vrienden van harte Gods onmisbare zegen toe voor het nieuwe jaar.

Fam. ds. E. Bakker
Scherpenisse

Wij wensen predikanten, kerkenraden, evangelisten, docenten en studenten, predikantsweduwen en alle gemeentelieden van harte Gods zegen toe voor het jaar 2010.

Fam. ds. J. van Rijswijk
's-Gravenzande

Wij willen alle broeders predikanten, studenten, vrienden en bekenden hartelijk danken voor de vele goede wensen voor het jaar 2010 en u wederkerig Gods onmisbare zegen toewensen voor het zo pas begonnen jaar.

ds. en mevr. Vermeij
Nieuw-Beijerland

Wij wensen alle predikanten, studenten, predikantsweduwen, familie, vrienden en bekenden van harte de zegen des Heeren toe voor het jaar 2010.

Hartelijk dank voor alle goede wensen die we met het oog op de jaarwisseling mochten ontvangen.

Waarde,
M. Golverdingen vdm
T.H.M. Golverdingen-
van der Heiden

Predikanten, emeriti, docenten, studenten en voorts alle vrienden van harte Gods zegen toegewenst.

J. Mol,
Rijssen

Familie, vrienden en bekenden wensen wij van harte Gods onmismare zegen toe voor het nieuwe jaar.

J. Honkoop
J. Honkoop-Dijkhuizen
Jan Willem Frisohof 53
2517 LA 's-Gravenhage

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

B.J. Janssen
Begravenisverzorging
Sinds 1959

Wij verzorgen geen crematies

Dag en nacht bereikbaar op: 0113-340307

Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle

Mobiel 06 - 53 23 73 20

www.begravenisverzorging-janssen.nl

E-mail: info@begravenisverzorging-janssen.nl

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE

Tel: 010-4517471

CO2 metingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte

aktie@kliksafe.nl

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20

Christelijke begravenisverzorging

De Bruijn

Voor een meer eervolle begravenisverzorging
in de provincie Utrecht en
de regio's Gouda en Hilversum.

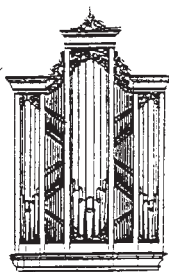
Tel. 0346-281711.

Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

Begravenisonderneming STAM

Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begravenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

G. de GROOT

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-441812

I www.revokel.nl
E info@revokel.nl
T 0184-642253

*Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen*

Voor het leveren en leggen van **natuurstenen- en keramische vloeren**. Alleen eerste klas kwaliteit en steeds de **laagste prijs**. Tegelzettersbedrijf **J. Slingerland**, 0184-611917.

Dé inrichter voor Kerk, School en Kantoor

Showroom: Marconistraat 13, 4461 HH Goes
Postadres: Postbus 36, 4400 AA Yerseke
T 0113 57 29 07 F 0113 57 38 73
E info@piethoekman.nl M 06 53 15 47 11

**HOEKMAN
GOES - YERSEKE**

Orgelcentrum Andante is dealer van
JOHANNUS - MONARKE - CONTENT - EMINENT

**ORGELCENTRUM
ANDANTE**

In onze beide winkels is een ruim assortiment aan bladmuziek in zowel notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL

Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851

Oranjestraat 6, RIJSSSEN

Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

Zorg...
Respect...
Aandacht...
Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

Te koop gevraagd:
THEOLOGISCHE BOEKEN
Antiquariaat Den Hertog
dhr. G.J. Zwoferink
Elzenkade 6, 3992 AC Houten,
Tel. 030-6346681

Begrafenisverzorging
Van der Klooster
De laatste zorg in vertrouwde sfeer
voor begrafenis met een christelijke
visie op Goeree, Voorne & Putten,
Schouwe en omstreken

Arleen & Agaat van der Klooster
Broekweg 27, 3253 XB Ouddorp
Telefoon: 0187 - 494834
Mobiel: 06 - 51060136
www.begrafenisverzorgingvdklooster.nl
Wij doen geen crematies

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 69 74 38
Mobiel: 0610 64 28 07

Wij verzorgen alléén begrafenis

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk
orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Kribbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nld., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Dvertoom 18

UNIEK IN PRIJS

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

HOUTSNIJWERK
Ook teksten in div. modellen.
G. van den Dikkenberg, Munniken-
weg 11, 3905 MD Veenendaal.
Tel./fax 0318 540252.

'n Helder geluid!

Lagarde

De geluidssystemen
van Lagarde,
helder en krachtig.

Bel (0341) 37 57 57 voor meer informatie.

De Laatste Zorg
Begrafenisverzorging
Joop van Dijk Joh.zn.

- **Geen crematies.**
- Begravenissen verzorgen wij geheel naar wens van de familie.
- Gespecialiseerd in thuisopbaring.
- Wij verzorgen begrafenis in elke plaats waar u wenst.
- Ook als u niet of elders verzekerd bent.

Burg. ten Veldestraat 22 M 06-20 36 10 34
8281 ZS Genemuiden F 038-385 87 66
T 038-385 42 30 E info@delaatstezorg.nl
I www.delaatstezorg.nl

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG
THUIZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

STENEN VLOEREN
ook voor kerkvloeren

de grootste keus!

Grote showroom van 1200 m²

700 Soorten tegels en natuur-
steen in voorbeeldvloeren

Montage door eigen vakmensen

Met of zonder vloerverwarming

Acties?
Bij ons altijd scherpe
prijzen!

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c - 4231 DJ Meerkerk - Tel.: (0183) 354 225
Direct aan de A27 gelegen tussen Gorinchem en Utrecht, afrit 25
Openingstijden showroom: ma.-vr. 8.00-17.00 uur, zat. 9.00-16.00 uur

www.kroonvloereninsteen.nl

Begrafenisonderneming
De Kloe

Delkant 8 - 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74

Voor Leerdam en omstreken
J.H. van Panhuis 06 - 51 52 31 03

www.begrafenisondernemingdekloe.nl

Woudenberg/Scherpenzeel.
Minicamping 'Klein Oudenhorst'
Te huur: 2-12 pers.vak.huisje +
enkele (sta)caravans.
Tevens st. plaatsen voor uw eigen
kampeermiddelen.
Goede sanitaire voorz. Wasm.
+ droger aanw.
Tel: 0343-481558. Bgg: 06-27381888

kliktime
...een klok op de muisklik

**Tijd voor
een spelletje!**

nu voor
€ 29,95

Beheer het computer-
en internetgebruik
van uw kinderen.

Download de software op:
www.kliktime.nl

Begrafenisverzorging van der Vliet

Voor een stijlvolle begrafenis

in Elspeet en omstreken

G.J. van der Vliet, Boekweitweg 22,
8075 CP ELSPEET

Tel: 0577-492830, b.g.g. 06-12934519
Dag en nacht voor u bereikbaar.

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

NIEUWE SERIE van C. van Rijswijk Herauten van het kruis

Deel I 'De vlucht langs het koord'

Een hoogtepunt uit het leven
van Calvijn.

Deze serie is bedoeld voor kinderen
vanaf 10 jaar.

Ongetwijfeld zullen ook ouderen door de leerzame
inhoud worden geboeid. Het boekje is voorzien van
mooie illustraties en heel geschikt om voor te lezen.

45 pagina's voor **€ 5,50**

Postbus 213 - 3850 AE Ermelo
tel. 0341-563310
fax 0341-493055
www.delezerboeken.nl
e-mail: info@delezerboeken.nl

**DE
LEZER**
Uitgeverij en
Boekhandel

begrafenisverzorging Den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen, Rotterdam,
Gouda, Den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst
uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Uitgaande van de Gereformeerde
Gemeenten in Nederland biedt de
SHG gekwalificeerde kraamzorg
en gezins- en bejaardenzorg
die aansluit bij uw manier van
leven. Dit houdt voor ons in dat
Bijbelse normen en waarden de
basis vormen voor uw dagelijkse
levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen.
Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op
telefoonnummer **0187 - 48 91 73**

b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van
19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op
telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van
9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

VAKANTIE IN DE BETUWE

Voor rust, ruimte en gezelligheid
bent u welkom op minicamping
DE VIJVERHOF in OMMEREN.

Kindvriendelijke activ., caravan-
verhuur voor 4 pers. en vakantie-
woning voor 6 pers.

Info: 0344-601973 of

www.vijverhof-ommeren.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Begrafenisonderneming Treur

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Te koop: karakteristiek
WOON/ZAKENPAND in Zeeland.
Ideaal voor bedrijf/kantoor/praktijk
aan huis. Tel. 0654391591.

begrafenisverzorging

Wij verzorgen begrafenissen
(geen crematies) op de gehele Veluwe,
in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzoorgers

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T (0341) 253 813
Kampen e.o. T (038) 3332 383
Rijssen e.o. T (0548) 540 053
overige plaatsen en b.g.g. T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
T (0577) 401 689

Overnameverzorging

Als je er samen niet
meer uitkomt...

Mediation is een optie.

SDPI ADVIES

dr. S.D. Post MPM
nmi-mediator
06 49 49 81 44
www.sdpadvies.nl

Ook voor coaching en interim-management

Vakantie in Canada

Te huur vakantiewoning in Alberta,
mooi gelegen, bij boerderij.

Voor inlichtingen bel
fam. Van Huigenbos
001 403 553 4023

HARKES Persoonlijke zorg
Begrafenissen voor uw begrafenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

Gezellige vakantiewoning te huur
in Borssele. (ZLD) Landelijk gelegen.
Alle comfort!

Geschikt voor mindervaliden. 2-8
personen. Meer info: 06-46715178

KOOL BOEKEN

Antiquariaat - Boekhandel - Taxaties - Uitgeverij - Veilingen

Hoofdweg 204, EDERVEEN

Tel: 0318-574290

www.koolboeken.nl

D.V. januari 2010
wordt het interieur
van de winkel vernieuwd
verbouwing / opruiming
December aanbiedingen

in ons antiquariaat magazijn,
boeken op allerlei gebied,
met kortingen van 20 t/m 50%

KOOLBOEKEN VOOR AL UW
(nieuwe en oude) BOEKEN

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN